

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnistvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - številka 74.

Štev. 132.

V Ljubljani, v torek 14. junija 1898.

Letnik XXVI

Državni zbor preložen.

Dunaj, 13. junija.

Kar je moralo priti, to se je zgodilo. Državni zbor je zopet preložen. Še včeraj se je obče zatrjevalo, da bode jutri »zadnja predstava«. Sedeži so bili že razprodani, kajti dunajsko občinstvo se rado zabava. A danes zjutraj gré od ust do ust: državni zbor je z današnjim dnevom preložen do negotovega časa. To je že v soboto sklenil ministerski svet ter vladarju predložil v odobrenje.

Odkrito rečeno: ta ukrep ni nikogar iznenadil. Zadnje seje so dokazale, da je jezikovna debata brezvspešna in da se stranke ne zjedinijo za jezikovni odsek, ki naj bi sestavil okvirni zakon v varstvo nerodnih manjšin. Vlada je uvidela, da ne doseže svojega namena, potrpežljivosti je konec, a s tem tudi anarhiji v zbornici.

Vpisanih je bilo še okoli 50 govornikov v jezikovni debati. Da bi vsi ti govorili, moral bi državni zbor zborovati še prihodnji mesec. In kaj bi bil uspeh? Isti, ko danes. Nekateri govorniki so govorili o vsem drugem, nego o jezikovnem vprašanju. Mej tem časom bi Wolf s tovariši uprizorjal bezniske škandale ter si ovijal zmedeno svojo glavo s prusaškimi lavorikami.

Mnogi sicer tolmačijo vladni ukrep tako, da je vlada zopet odjenjala Nemcem. Neverojetno to ni, in stari parlamentarci trdijo, da se državni zbor snide na jesen v drugi sestavi in da vlada mej tem prekliče jezikovni naredbi za Češko in Moravsko. Toda v tem slučaju je sedanja vlada v prihodnje nemogoča, narediti bi morala prostor drugi vladi, katera bi se naslanjala na drugo večino. Danes pač nikdo ne more s sigurnostjo trditi, kaj nam prinese bližnja bodočnost.

Nekateri trdijo, da hoče grof Thun med političnimi pridobiti si večino za ogersko nagodbo, ki bi na jesen prišla na dnevni red. A več ko dvomljivo je, da bi vlada dobila večino za ogerske

sklepe, in skoro gotovo bode krona določila novo kvoto, in sicer malo višjo za Oggersko.

Jutri imajo skoro vsi klubi seje, da se posvetujejo in razgovore o položaju in prihodnjih korakih. Danes se še vzdržuje trditev, da jutri desnica objavi svojo skupno izjavo, v kateri hoče naglašati svojo solidarnost — ter obsoditi obstrukcijo. Taka izjava sicer ne škodi, a tudi ne koristi, kajti desnica je zadnje dni pri mnogih prilikah pokazala svojo onemoglost, in veliko vprašanje je, ali skupna izjava utrdi njeno stališče nasproti javnosti in vladi, ki doslej ni pokazala najmanjše odločnosti nasproti »petrolerjem«.

Vsi večji listi se obširno pečajo z novico, ki se je tekom včerajšnjega dne bliskoma raznesla po celi monarhiji, da je namreč prekinjeno zasedanje avstrijskega parlamenta. Vse stika po vzrokih, ugiba, kako in kaj, in si slika bližnjo bodočnost, dobo vladanja znanega § 14. Večina listov je v tem jedina, da vlada ni mogla drugače postopati s parlamentom, ki je nebrojnokrat pokazal, da ni prav za nobeno rabo. Ministerstvo se je oziralo najpreje na jubilejno leto, samo nase in pa na občno korist.

Pri vsem tem pa igra po mnenju »N Fr. Pr.« najvažnejšo ulogo za jutrišnji dan napovedana seja in odgovor ministerskega predsednika grofa Thuna na interpelacijo glede graških razmer. V soboto se je odločilo ministerstvo za preložitve drž. zbora, v nedeljo pa je storilo odločilni korak tudi glede jutrišnje seje.

Kaj sedaj, se povprašuje zgoraj omenjeni list. Govori se, da se hoče vlada z nova pogajati z zastopniki strank in dognati sporazumljenje mej narodnostmi. Pot, ki jo mora nastopiti grof Thun, je jasna. S polovičarskimi sredstvi se nič ne doseže. Odprava jezikovnih naredeb in nato sporazumljenje mej obema narodnostima o jezikovnem vprašanju! Vsaka druga metoda dovede do uspehov, ki bi bili lahko usodni za celo monarhijo. Te-

žaven je položaj v ministerstvu, kritična je bodočnost ustave. Vlada mora poseči po paragrafu 14. in bo z njegovo močjo objavila proračun, novi sladkorni davek in drugo, kar še sledi. Paragraf 14., ta poletni kralj, nastopa zopet svojo vladu! To ne sme tako ostati in Avstrija ne sme živeti v boju z Nemci. Grof Thun ima sedaj časa dovolj. Naj bi ga ne tratil po nepotrebnem, državni zbor pa naj s tem, da se zadovolje nemški zastopniki, pride v položaj, da bo mogel pričeti potrebno in plodonosno delo.

Malo manj hinavsko, ob enem pa bolj humoristično-resno razpravlja o tem predmetu dunajska »Reichswehr«. Za danes napovedana najzadnja predstava v parlamentu je nenadoma odpovedana. Zakaj? Ali so se morda pojavile kake ovire? To skoro ni mogoče, saj so oficijozna glasila do zadnjega trenutka zagotavljala, da se vrši na vsak način zadnja predstava, da mogoče je, da jej sledi še jedna najzadnja predstava. K mnogobrojnemu obisku se je vabilo zelo nujno, tajnostno se je namigavalo, da je pričakovati izrednih presenečenj, in sto in sto vzrokov se je navajalo, vsled katerih se najzadnja predstava mora vršiti, bodi si lepo ali deževno vreme. In vendar ni bilo predstave! Kako se more to tolmačiti? Potem se popisuje, kako je prišlo do tega, in končuje z željo, naj bi kratka doba absolutizma dovedla do praktičnih uspehov v državni politiki.

Boj za Istro.

IV.

Resnica je, kakor sem dejal, da se je istrski Slovan jel zavedati svojega položaja, v kateri so ga po največ zavedle elementarne neizgode in nje gove dolžnosti do družine in države, in res je, da so k tej zavesti največ pripomogli blagi narodni voditelji, kateri se neumorno trudijo, da bi odvrnili nesrečo, ki preži na ta narod od vseh strani, zlasti pa od strani političnih, odnosno gospodar-

LISTEK.

Socijalne slike.

I.

Strup.

(Dalje.)

»Sicer: navada je železna srajca, — toda Matvez je še mlad in — a glej no, kdo pa prihaja ondi-le? Ni li to sodnijski birič? Pa sem je zavil, — je že res, k vam gre. No, saj pravim, Marjeta, Bog ti že skoraj preloži, preveč je vse to za-te! Zdaj pa že moram iti. Nič, Marjeta, pogum in v — Boga zaupaj!«

Marjeta se je sodnijskega sluga prestrašila tako, da je kar okamenela in ni mogla ziniti besedice, ko je odhajala soseda.

V tem pa je vstopil sodnijski človek s papirji pod pazduho in že med vrati je zaklical:

»Marjeta Podbrečan! Davkarija v mestu vas slednjič opominja, da plačate zaostali dolg na davkih v osmih dneh, ali pa vam proda vse do zadnjega!«

V tem hipu pa se je spustila nesrečnica v jok in z glasom, ki bi ganil trinoga, je odgovorila:

»S čem naj reva plačam, saj veste, da je mož bolan in jaz nimam s čem zaslužiti. Bodite vendar usmiljeni in imejte kaj srca z sirotami, ki že tako trpe dovolj!«

»Mlada ženska, davkarija nima srca, ona pozna samo črnilo in — boben! Sicer pa, mlada žena, čemu žalovati preveč? Ako vam tudi umrje mož, omožite se v drugič in rešeni bode, bil je tako pijanec, ki vas je pahnil v nesrečo. Glejte, mlada ste in brhka. Ako vam umrje mož, nudim vam jaz svojo roko. Lepo službico imam in prav izborna bi izhajala, he, he.«

Trd, poniževalen je bil pogled, ki je zadel preširnega človeka zaradi nepredvidnih besed. Izginil je, kakor kafa, zunaj pa mrmral sam seboj:

»Malo preneumno sem govoril, a zmotila me je njena ljubka podoba in skoro bi želel, da umrje njen mož; da bi imel nekaj upanja, da jo res dobim, srečen bi bil ž njo!«

V tem je zavil na ono stran v vaško krčmo.

»Kaj pa tebe čuk prenaša tod okrog, mrcina?« je zaklical Škofijecv Lojze črnožoltemu nasproti, ko je le-ta ustopil in naročil čašo vina, »mari že zopet preganjaš ljudi z domov in jih mečeš na boben?«

Bil je pijan, da se je komaj držal ob mizi, a pijan od žganja.

Črnožolti je Lojzeta dobro poznal in odgovoril pomenljivo:

»Ne mečem jih na boben ja z, mečejo se navadno sami!«

Lojzeta so te besede tako zadele, da se je dvignil in se hotel zagnati v biriča, a opotekel je in se zvalil po sobi. Njegovi tovariši ob mizi so se smejali temu prizoru, a črnožolti je dejal, zmajavši z ramami, poluglasno:

»Tudi ti, Lojze, prideš kmalu za drugimi, globoko že tičiš v mlakuži!«

Marjeta se je prav bridko zjokala, kmalu pa je planila po konci in pogledala skozi okno, težak voz je pridrdral po cesti, da se je kar vzdigal rumenkasti cestni prah za njim, na vozu pa je sedel poleg Martinjakovega njen mož in smejal se že od daleč radosti, ko se je bližal domu. Pred

skih sovražnikov slovanske Istre, — vendar pa ostane tudi žalostna istina, da vse to ne zadržuje dovolj toka nevihte, ki nosi saboj razpad narodnega gospodarstva.

Največja neprivlačnost za istrskega kmeta-posesnika je ta, da mu zemlja ne donša onega, česar potrebuje za izpolnjevanje svojih dolžnosti in pa, da mu nedostajajo družini virov in pripomočkov, s katerimi bi nadomestil, kar mu zemlja dati ne more v letinah, kakoršne so bile zaporedoma že nekaj let. To dejstvo toraj sili kmeta, da zastavlja svoje posestvo, da se zadolžuje. Kajti jesti vendar mora, oblačiti se mora, davke mora plačevati, ako hoče, da ga finančna oblast na vrat na nos ne požene od praga! Ako bi istrski kmet imel poleg svoje zemlje tudi poštenega dela, bodisi tudi težkega dela, in bi prislužil kaj denarja, gotovo bi ne bilo treba zadolževati se mu. A tega ni. V Istri razun salin ni skoro nič javnih podjetij, ki bi redila prebivalstvo. Država in dežela ne storite ničesar, javna dela se puščajo v nemar, niti najpotrebnejših cest ne premorejo mnogi kraji, kamo-li, da so železnice ali druga podjetja, kakoršnih bi se dalo v Istri mnogo ustanoviti. Uprav pozabljen je v tem pogledu uboga Istra!

V takem položaju so našli Istro tuji izmozgovci in prav dobrodošel jim je ta položaj. Zato pa so se lotili razkosavanja zemlja in prav sistematično nadaljujejo svoje delo. Kaj lažjega nego to! Po mnogih krajih Istre se že nahajajo židovsko-italijanski špekulantje, ki posojujejo ljudem denar in jih zavajajo v svoje mreže.

Neštevilno je tacihi privatnih izsesovalcev, ki delajo po jednem in istem načrtu. Vspeh tega delovanja bode ta, da preide v par letih velik del slovanskih zemlja v žrelo teh privatnih izsesovalcev, ako ne pride od prijateljske roke zgodaj izdatna pomoč in reši Istro nepreračunljivih nasledkov. Kajti gotovo je, kakor hitro se zajedo ti vampirji dovolj v meso slovanskega naroda v Istri, ne bode jih mogoče iztrgati več in v kratkem času bode Istra »židovska kronovina«, kakor je to postala Galicija in nekatere druge pokrajine avstrijske.

In kakor rečeno, take reči se godé pod krinko »zgodovinske potrebe«. Kolovodje italijanske iredente — no, nemška in — židovska iredenta tu ne pride v poštev, dasi bi ne škodovalo imeti i ti dve pred očmi — povdarjajo, da mora biti Istra »zopet« italijanska in to za vsako ceno.

Tega principa se drže izsesovalci slovanskega prebivalstva in lahko bi se reklo, da zločno delujeta oba faktorja, drug drugemu na roko; oni, ki uničuje slovansko last zá-se v gospodarskem oziru, in oni, ki dela za »politični preobrat« v Istri. Ta dva faktorja nastopata sicer povsodi ob enem, kjer se izpodkopava slovanskemu življu rodna tla, tako dela Nemec s svojo »Südmarko« in dela Madjar s svojim potujčevalnim zistemom. Namen je po jedni strani, gospodarski uničiti Slovana, ker potem gotovo pogine tudi narodno, ob enem po drugi strani pa

hišo se je voz ustavil in glas sosedov je že v veži naznanjal, da je vse dobro izteklo.

»Tu ga imamo zopet, gospodinja, Matevža, pa poglej, kako je čvrst korenjak! Le pozdravita se, saj se že dolgo nista videla! — A to je bila zares puščoba v tisti bolnišnici! To pa že rečem, ako bi bil zdrav kakor riba, pa bi moral biti notri dva dni in dve noči, pa obolim, prav pošteno, primaruha.

A ti si zdaj že zopet junak, toda že veš, kaj je dejal zdravnik? Le jedne kapljice žganja ne več, ali pa je po tebi!»

»Da, to je dejal zdravnik, Marjeta, in to ti prisežem, varovati se ga hočem, kakor greha, nikdar več, nikoli več.«

»Tako je prav in zdaj bo zopet vse dobro, prijatelj. Toda jaz moram odriniti, daleč imam še do doma in mrači se že. Bog Vaju obvaruj, pa jutri kaj pridi, ko je nedelja, da se kaj pomenimo za nadalje. Lahko noč, sosed!»

»Čakaj no, Martin, pospremim te kos pota.«

»Čemu? Le ostani doma, jutri se že vidiva.«

»E, pa mi vendar ne bodeš branil, nekaj bi ti še rad zaupal...«

»No, ako že po vsej sili hočeš...«

(Konec sledi.)

ga potujčevati in storiti roba potujčevalnemu zistemu. In to delo se vrši s tako grozno brezobzirnostjo na vsej črti, da je le čudo, da se nam Slovanom ne odpro oči, da zastavimo brzo in vse sile v to, da se še otmemo, kjer se mogoče, pred tako burno napredujočo pogibeljo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. junija.

Kvotno vprašanje reševalo se je zopet štiri dni, toda brez vsakega pozitivnega uspeha. Ko sta se odseka sešla k prvi seji, je bilo še dokaj nade, da se post tot discrimina rerum vendar doseže vsaj načelno sporazumljenje glede določitve obestranskega prinosa k skupnim stroškom. Toda, ko so pa Mažari zapazili, da so se člani naše kvotne deputacije dali nekoliko pregovoriti, in so se izjavili voljne opustiti prvotno sklenjeni način proračunanja kvotnega razmerja, tedaj so naši zavezniki krenili zopet na staro pot in stavili v svojih izjavah svoje znane zahteve. Avstrijska deputacija je predložila odseku ogerske kvotne deputacije nov načrt, po katerem bi odpadlo na Avstrijo 61½, na Ogersko pa 38½ odstotka; popustila je s tem že precej od svojih prvotnih zahtev, toda tudi s tem niso bili Mažari zadovoljni in so kratkoma izjavili, da tega predloga ne morejo vsprejeti, da rekli so celo, da o tem predlogu sploh ni mogoče razpravljati. Mažari vztrajajo najodločneje pri prvotnem načrtu, po katerem se določi kvotni ključ na podlagi bruto-dohodkov direktnih in indirektnih davkov, toda ne smejo se pa vpoštevati nobene vrste davki, ki bi bili uvedeni samo v jedni državni polovici. Zahtevajo torej najodločneje, da ostane vse tako, kakor je bilo dosedaj in da Avstrija še nadalje plačuje svojih 70 odstotkov. Člani naše deputacije so bili vendar toliko pametni, da o tem za sedaj niso hoteli ničesar slišati, in ker se je ob enem nenadno odgodilo zasedanje parlamenta, se je prekinilo tudi pogajanje glede kvote za nedoločen čas. Nekateri trdijo, da se nadaljuje razprava še tekom tega meseca, drugi pa menijo, da pred začetkom septembra ni misliti na nadaljno delo. Jeseni hočeta vladi še jedenkrat poskusiti svojo srečo.

Z razmerami v Avstriji se v poslednjem času vedno bolj pogosto pečajo razni berolinski in drugi nemški listi, katerim je seveda neizmerno hudo, da Nemci v Avstriji nimajo tega, kar bi si želeli. Včerajšnja »Post« objavlja daljši članek, v katerem se pa poleg drugega peča tudi obširneje z nagodbo z Ogersko. Piše namreč mej drugim: »Že opetovano smo opozarjali, da je nagodba z Ogersko v interesu avstrijskega nemštva, in se torej ne sme, kakor se je dosedaj dogajalo, postopati ž njo dilatorično. Obnovitev nagodbe bi bila pred vsem dobra obramba proti federalističnim poskusom. Pomanjkanje politične izvedenosti in previdnosti je bila v zadnjih desetletjih glavna napaka Nemcev starega cesarstva. Morda je tudi ves avstrijski parlamentarizem premlad, da bi si bil mogel pridobiti izkušenj v tem oziru. O realnih razmerah mej silami avstrijski Nemci nikdar niso imeli pravega pojma. Ali bi ne bilo nazadnjaštvo, reakcija brez primere, ko bi se raztrgala zadnja vez jedine države in bi se določila mej Avstrijo in Ogersko stara carinska meja? Sedaj je Nemcem še mogoče ohraniti status quo s tem, da ne glede na narodnostne boje, dajo državi, kar je njenega, in pomagajo zopet za jedno desetletje na noge staremu državno-pravnemu razmerju. V zadnji uri opominjamo še jedenkrat avstrijske Nemce, naj se radi državnih meja, radi trozveze in evropske mirovne politike premagujejo in pomagajo, da se vtrdi Avstriji zopet njena podlaga, katere tako živo potrebuje za procvit in prospeh. — Tako govore Nemci v rajhu brezdvoma v imenu naših mažarskih zaveznikov svojim bratom na srce in jih rote, naj jim ne krate sedanjega blagostanja.

Bolgarski knez Ferdinand se letos zopet poda v Petrograd, da se pred carjem opraviči za eventualne pregrehe v minulem letu. Spremlja ga na potovanju kneginja Lujiza, princ Boris, ministrijski predsednik Stoilow, arhimandrit in Borisov odgojitelj Vasilij in več drugih spremljevalcev. V Petrograd dospe cela ekspedicija 8. julija in bo najslovesneje vsprejeta. Že sedaj se neki pripravljajo na dostojen vsprejem bolgarskega kneza, ki je toliko žrtvoval za naklonjenost Ru-

sije. Knežja rodbina ostane v Petrogradu štiri dni in se po dosedaj še ne natančno označeni poti vrne v domovino. Knez Ferdinand bo pri carju najbrže moral opravičiti svoj zadnji obisk pri sultanu.

Potovanje nemškega cesarja v Jeruzalem, ki je določeno za letošnjo jesen in kateremu bo mej drugim tudi namen otvoritev nove protestantske cerkve v Jeruzalemu, je napolnilo Francoze z velikim strahom, ker se boje izgubiti pokroviteljstvo nad katoličani v orijentu. Cesar Viljem se neki že pogaja s turškim sultanovim namestnikom in tudi več katoličanov je neki že pridobil na svojo stran; govori se tudi, da mu pripravljajo katoličani slovesen vsprejem. Vse to zelo boli Francoze in jeli so resno ugibati, kako bi odvrnili pretečo nevarnost.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. junija.

(Osebnosti.) Župnik g. Jos. Lavrič je bil danes kanonično vmeščen na župnijo Logatec. — C. kr. šolski nadzornik in nadučitelj v Sežani g. Matej Kante je imenovan za učitelja na c. kr. vadnici v Gorici.

(Občinski svet.) Za jutri, dné 15. t. m. ob 6. uri zvečer v mestno dvorano sklicana izredna seja občinskega sveta se ne bo vršila in se preloži na nedoločen čas.

(Iz mestnega šolskega sveta.) O redni seji v sredo dné 1. t. m. smo sprejeli nastopno poročilo: Za razpisane službe na mestni deklški osemrazrednici se stavijo terno predlogi. Sklene se, da se bodeta letošnji okrajni učiteljski konferenciji za slovenske in slovensko-nemške, oziroma za nemške ljudske in meščanske šole vršili v ponedeljek dné 4., oziroma v torek dné 5. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v telovadnici I. mestne deške petrazrednice in da bodeta imeli obe konferenci z ozirom na vladarjevo petdesetletnico slavnostno lice. Dnevna reda se prijavita pozneje. Sklene se pri novi zgradbi za mestno deklško osemrazrednico mestnemu magistratu priporočiti odstranitev nekaterih nedostatkov in pa vpeljavo nekaterih novih naprav.

(Bolnemu gosp. župniku) na Banjiloki Jan. Zupančiču se je stanje zdato zboljšalo.

(Iz Št. Pavla, sodni okraj Zatičina.) Dne 11. t. m. udarila je strela v stolp tukajšnje lepo pozidane ter primerno okrašene podružniške cerkve, posvečene sv. Pavlu, ter ga razbila tako, da se je zvonjenje prenehalo, ker je nevarnost, da bi se ne napravila še večji nesreča, da se stolp popolnoma poruši. Tudi po cerkvi je napravila škodo: ognja ni bilo. Pripoveduje se, da je pred kakimi sto leti bil ta stolp zadet od strele razbit in je tudi zgorel in cerkvenik, ki je zvonil ob hudi uri, je bil pod zvonikom ubit. V okolici je tudi v tri poslopja v teku minulih treh dni strela udarila, pa tudi niso bili veliki požari nastali. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod!

(Novo šolo) jednorazrednico dobi v kratkem vas Rakitna, polit. okraj ljubljanska okolica in se snide dotična stavbinska komisija na licu mesta dne 23. t. m.

(Odlikovanja.) Nj. Veličanstvo je podelilo predsedniku deželnega sodišča v Trstu, gosp. Mihaelu Urbancichu, viteški križ Leopoldovega reda. Podpredsedniku istega sodišča, g. Conte Dandiniju de Sylva, predsedniku okrožnega sodišča v Rovinju, g. dr. A. Tušarju in predsedniku okrožnega sodišča v Gorici, g. Defacisu naslov in značaj dvornih svetnikov s popustom takse. — Nedavno temu je bil odlikovan po poroti pariške razstave lastnik staroznane lekarne »pri Sv. Duhu« v Sušaku, g. Peter Sušanj, zato, ker je izložil mnogo izvenrednih zdravstvenih specijaliteta na mejnarodni razstavi v Parizu. — Dobil je zlato kolajno z diplomom.

(Podeljenje.) Minister notranjih zadev je podelil namestništvenemu tajniku v Trstu, gospodu Ivanu Šorli, naslov in značaj c. kr. okr. glavarja ter ga imenoval na dosedanem mestu v Pazinu upraviteljem okrajnega glavarstva v Pazinu.

(Nova vojaška bolnica) se namerava graditi na parcelah 93½, 94 in 95½ davčne občine Vodmat in se vrši dotični ogled na licu mesta v soboto, 18. t. m.

(Stari krajecarji in polovičarji) izginejo s 1. julijem popolnoma iz prometa in stopi toraj v

promet na vsi črti izključno novi drobiž kronske veljave.

(Vlak povezil.) Danes zjutraj našli so pod Radovljico družinskega očeta »Šimenca« z Dobrave z odtrgano desno roko v grmovju ob železniškem nasipu. Potresni vlak ga je odpeljal v Ljubljano. Ni zastoj: Prepovedana pot!

(Pogoreli) ste dve hiši na Brezjah pretekli praznik predpoludnem. Ogenj je navstal v hiši Simona Grilca št. 34, ki je vničil nagloma streho in se razširil tudi na sosedovo hišo. Škoda se ceni na 1000 gld. Pogoreleca sta bila zavarovana le za 800 gld.

(Starešina mej isterskimi duhovniki) prečastiti gospod župnik, dekan in častni kanonik Peter Studenac, je umrl dne 24. maja v Kanfanaru v Istri. Pokojni se je porodil na Reki dne 31. januarja 1811. leta, kjer je tudi dovršil gimnazijo. Bogoslovje pak je poslušal v Gorici, kjer je bil dne 20. septembra 1834 posvečen v mašnika. Prva štiri leta pastiroval je v Montrilju, od koder se je preselil leta 1838 v Kanfanar, katerega kraja ni več zapustil do svoje smrti. Služba v Kanfanaru ni bila lahka, vendar jo je izvrševal kakor pravi uzor-duhovnik skoro celih 60 let s toliko ljubeznijo do svojih vernih, da jim je postal duševni oče v pravem pomenu besede. Dasi je bil vedno slabega zdravja, vendar mu je dal dočakati Bog visoko dobo mašništva. Pokojni je bil ožji prijatelj tržaškega škofa Dobrile, kateremu je propovedoval kakor novomašniku v župni cerkvi tinjanski. Škofu Dobrili je zložil tudi lep pesem o priliki nekega kanoničnega obiska v Kanfanaru. Minuli četrtek je bil slovesno spremljan k poslednjemu počitku; spreved je vodil župnik-kanonik preč. gosp. Bazilisco iz Pulja ob mnogobrojni azistenci duhovščine. Nobeno oko ni bilo suho, ko so polagali častitega starčka k večnemu počitku, — jokali je ves Kanfanar za njim, a žaluje tudi na daleč na okrog vse, kar je poznalo blagega dušnega pastirja. Zdaj je nad zvezdami, Bog mu povrni ondi gori neštene dobrote, katerih je izkazoval v dušni in telesni blagor svojih Kanfanarcev tako dolgo vrsto let. Mir blagi njegovi duši!

(Pomanjkanje duhovščine v Istri.) Pregarje, kraj občine bužetske, že pogreša celih 45 let duhovnika, katerega silno potrebuje. Pregarci hodijo prositi na tržaški ordinarijat, a dobé čisto za odgovor, da ni duhovnikov. Ali bi se res ne dalo odpomoči tej krvavi potrebi? Treba bo za Istro menda zares posebnih misijonarjev, kakor za Afriko! Dušni blagor ljudstva to zahteva.

(Iz beneške Slovenije.) [Izv. dopis.] Nedavno temu je bilo čuti po novinah, kar je tudi vrli »Slovenec« poročal, da so beneški Slovenci prosili italijansko prestolonaslednico, črnogorsko princezino Jeleno, da ona posreduje za ščitenje narodnih pravic nas beneških Slovencev. Tej vesti pa je oporekal tržaški vsemogočni in vsegavedni »Piccolo«, češ, da je to izmišljeno in da bi bila taka prošnja sploh brez smisla. No, jaz vam iz verjetnejega vira poročam, da se je ta korak zares storil, in to zato, ker smo mi beneški Slovenci izpoznali, da se naši narodnosti celo v državi ne daje postavnih pravic, kjer te pravice na jezik države ni najmanj ne vplivajo neugodno. Italija lahko ostane brez nas Italija ali pa tudi z nami, naša narodnost je prav nič ne moti. Ako je pa njena moč tako slaba, da jo podere že lahko peščica beneških Slovencev, potem pa je ne obdrži tudi vsa krutost ne, ki jo nosijo na solnce proti naši narodnosti framazonski laški državniki à la Imbriani, Morpurgo e tutti quanti. Ali z našo prošnjo na italijansko prestolonaslednico kaj dosežemo, tega ne vemo, mi smo mnjenja, da ne, dasi smo poskusili, kar nam je velela ljubezen do naše narodnosti. Italijanska prestolonaslednica je slovanske krvi in lahko bi mislili izvestni krogi v Rimu ali na lesnem trgu v Trstu, — da Črnogorka dela v Italiji propagando za slovansko stvar, ako bi priporočala zaščito naše narodnosti na — beneški zemlji. To bi mislili izvestni krogi, pravim, dostavim pa, da je baš tem krogom, ki se najbolj kažejo naudušene za Italijo, najmanj ležeče za obstanek in srečo Italije. Saj smo tudi mi nekateri že toliko poučeni o svetovni politiki, da znamo, od kod prav izvira ta sapa, ki buta v slovansko drevo, da ta sapa piha le doli — iz Berolina. Le v Berolinu se najhuje boje širjenja slo-

vanskega drevesa, ki razteza svoje mogočne veje skoro čez pol sveta, le v Berolinu se delajo načrti, kako bi se obsekalo ali tudi popolnoma posekalo to slovansko drevo, — pa zakaj? Zato jedino, da bi moglo raztegniti svoje veje čez ves svet — germansko drevo, kateremu brani zdaj širiti se slovansko drevo. V tem grmu tiči zajec in mi prav dobro vemo, da naš sovražnik ni v Rimu, marveč v Berolinu. To je misel, ki se je jela širiti tudi v naši zavesti, in vse drugo je podrejeno tej misli. Ako bi na Italijo ne pritiskal germanski vpliv trozveze, je prav gotovo, da bi mi beneški s primorskimi Slovenci vred ne trpeli toliko pod neposredno italijansko pestjo, katero komandirajo tam gori v nemškem severu. Kajti Italijani niso tako hudi politiki, pa po svoji romantični naravi tudi tako brezobzirni ne, da bi se jim zdelo vredno, tlačiti jedno narodnost, ki jim v njihovi lastni državi najmanj škodovati more. Pravim v svoji državi. Hudomušen nočem biti. Toda jedno primero hočem navesti. O posestniku, ki ima več dolga, nego je vse njegovo, če tudi veliko posestvo vredno, pravimo, da ni za jeden novec njegovega, kar ima. Italija pa še vedno ni plačala Avstriji dolžnih milijonov za Lombardijo, v kateri živimo ravno mi beneški Slovenci. Čisto naravni zaključek je, ako pravim, da Benečija v resnici niti ni italijanska, marveč je še avstrijska. Avstrija bi nas torej smela — »rubit«. Pa to so le moje misli in še le poznejši časi pokažejo, čegavo je to in čegavo je — ono. Mi smo storili korak in ta nam pokaže, ali znajo biti Italijani pravični nasproti drugim, kakor hočejo in želé, da so drugi proti njim in pa, ali tudi — smejo biti pravični. O tem moramo vendar dobiti nek odgovor. Resnica pa je in ostane, da zavest, ki se je jela širiti med nami, zavest, da smo tudi mi beneški Slovenci mala vejica na mogočnem slovanskem drevesu, ne umrje med nami več, marveč, da bode živela in se ohranila, dokler...

Beneški Slovenec.

Društva.

(Čitalnica v Brežicah.) Vabilo na veliki koncert na vrtu »Narodnega doma« v nedeljo dne 19. junija t. l. — Vspored: 1. * * * Koračnica. 2. Kviatovsky: Slov. overtura. 3. Metra: »El Turia«, valček. 4. Dr. B. Ipavic: »Slovanska pesem«, poje moški zbor. 5. V. Parma: Intermezzo iz opere »Ksenija«. 6. Leopold: »Hrvatski dom«, potpcuri. 7. Iv. pl. Zajc: »Popotnica Nik. Jurišića«, moški zbor. 8. Zadražil: »Dvoboja«, overtura. 9. Wagner: Odlomek iz opere »Tannhäuser«. 10. Jeklič: »Pevčeva pomladanska«, zbor z bariton-samospevom. 11. Raha: Potpouri slovenskih pesmi. 12. Dierig: »Na straži«, pesem za krilni rog. 12. L. Hudovernik: »Naša zvezda«, moški zbor. 14. Schinzel: Aforizmi, potpcuri. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina 50 kr., kmetje plačajo po 20 kr. — Ob neugodnem vremenu bode koncert v dvorani. — Godba c. kr. pešpolka nadvojvode Leopolda št. 53 iz Zagreba.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 14. junija. Slovansko krščansko narodno zvezo bodo v Pragi pri Palackyjevih slavnostih zastopali poslanci: Barvinski, Biankini, Spinčić, dr. Krek, Šuklje in dr. Trumbić.

Dunaj, 14. junija. Danes je tako živahno življenje v zbornici, kakor da bi bila seja. Zbrani so vsi klubi, da označijo svoje stališče nasproti spremenjenemu položaju. — Sešla se je v posvet parlamentarna komisija desnice, ki je sklenila izdati skupno izjavo desnice. Načrte za tako izjavo sta pripravila poslanca Jaworski in dr. Kramar. Vsprejel se je z nekaterimi spremembami načrt Jaworskega. Ožji odsek to izjavo končno vredni in jo danes zvečer po listih objavi. Glavne misli te izjave so nastopne: Večina je pri vsaki priliki kazala največjo dobrohotnost nasproti manjšini s tem namenom, da bi omogočila uspešno parlamentarno delovanje. To je kazala desnica s tem, da ni silila na izvolitev prejšnjega državnozbornskega predsedstva, ona se je odrekla ostrejšemu postopanju proti opozicijskemu razgrajacem, molče je vsprejela Gautscheve jezikovne naredbe, ki so bile Nemcem v prilog; razprav o pred-

logih opozicije desnica ni krajšala s predlogi za konec razprave. Večina je sklenila vdeležiti se razprave o jezikovnih naredbah itd. Vkljub vsemu temu ni dovolila opozicija, da bi se bila zbornica pečala s kakimi koristnimi zadevami. Ni mogla priti na vrsto razprava o državnem proračunu, ne predlogi o odstranitvi kolka za časnike itd. Celo tega ni hotela opozicija, da bi se bil volil odsek za ureditev jezikovnih razmer, dasi je bil namen temu odseku vravnati jezikovno vprašanje na podlagi enakopravnosti vseh narodnostij. Večina vstraja prisvojih načelih, izraženih v načrtu adrese, ter mirno pričakuje složna dogodkov, ki imajo priti.

Dunaj, 14. junija. Klubi opozicije so tudi skušali napraviti skupno izjavo, toda dotični razgovori so se razbili. Nemški nacionalci nečejo z nemškimi liberalci imeti nič skupnega.

Dunaj, 14. junija. Parlamentarna komisija desnice ima še jedno sejo, v kateri se podrobno dogovori o taktiki, po kateri naj bi se njeni somišljeniki ravnali mej časom, ko ne bo zboroval državni zbor.

Dunaj, 14. junija. Velik del časnikov je mnenja, da preložitve državnega zbora ne pomeni vladinega koraka, s katerim bi se hotela zmaščevati nad opozicijo, in se zasedanje tudi ni odgodilo na ljubo kaki stranki, in izražajo nado, da se počitnice porabijo v to, da se nadaljujejo pogajanja v svrhu odstranitve sedanjih ovir. Pričakuje se tudi, da se pomirijo razburjeni elementi in v toliko ublaže nasprotja, da se omogoči parlamentu v jeseni izvršiti njegove naloge.

Brno, 14. junija. Včeraj zvečer so se na raznih delih mesta pojavljali nemiri mej češkim in nemškim prebivalstvom. Policija je imela dovolj opraviti, da je razgnala nemirneže. Večje število demonstrantov-delavcev je bilo aretovanih, katere so pa pozneje oprostili. Štiri osebe so manj nevarno ranjene.

Belgrad, 14. junija. Kralj je imenoval 60 poslancev za skupščino.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

S kubanskega bojišča ni nobene posebne novice in včerajšnje poročilo o novem bombardovanju najbrže zopet pri Guantanamo se ne potrjuje v nobenem drugem brzojavnem poročilu niti od ameriške, niti od španjske strani.

Vsled tega govori se tem več o moči obeh nasprotnikov na Kubi. Dognano je, seveda po ameriških poročevalcih, da je na Kubi španjskih vojakov, oziroma Španjcem neprijaznih vstašev, in sicer v pokrajini Pinar del Rio 7000 (2500), v Havani 65.000 (2000), Matanzas 11.000 (1000), Santa Clara 9000 (3000), Puerto Principe 4600 (3000) in Santiago de Kuba 18.000 Španjcev (14.000 vstašev). Skupno šteje toraj španjska armada na Kubi po ameriških virih 114.600 mož, vstaška pa 25.000, ki ne zmorejo ničesar, ako jim sedaj ob deževnem času pride na pomoč tudi 30.000 ali 50.000 Amerikancev. Na malem otoku Pinos imajo Španjci 180, na otoku Portoriko pa 8000 mož.

Amerikanci sedaj poročajo, da odplove na Kubo prihodnjo soboto 30 ladij z armado, konji, vozovi, živežem in strelivom. O tej velikanski ekspediciji, po nekaterih virih 120.000 mož, se je govorilo že pred štirinajstimi dnevi in opetovano zatrjevalo, da se izvrši odhod iz Tampe nepreklicno 8. junija. Zakaj se je s tem tako dolgo odlašalo, ni znano, pač pa se splošno sodi, da general Shafter nima nikakega posebnega veselja, ker je vendar le raje na domačih tleh, kakor pa v kraju, kjer mu vsak čas preti mrzlica. Sploh pa je vrlo dvomiti, da bi Amerikanci v sedanjem času sploh mogli misliti na kako večjo ekspedicijo. Z ameriške strani opravičujejo to odlašanje s tem, da so se nekje prikazale štiri španjske ladije. Mac Kinley pač ne bo ničesar pridobil s tem postopanjem, kajti neverjetno je, da se krepki moči, disciplina in vztrajnost ameriških vojakov s tem, da se celih deset dnij pečejo in kuhajo v zaduhlih prostorih usidranih vojnih ladij.

Nepopisna radost vlada v Washingtonu radi tega, ker se je po dolgotrajnih poskusih vendarle posrečilo dovesti na Kubo 600 vojakov, ki so po daljšem boju na morju in na suhem z največjo težavo polastili se obrežnih razvalin ob pristanu Caimanera v guantanamskem zalivu.

London, 14. junija. „Daily Telegraph“ poroča, da se vsled izražene želje cesarja Franca Jožefa I. vrše dogovori mej kabineti na Dunaju, v Berlinu, Petersburgu in Parizu glede posredovanja mej Španijo in Ameriko.

Guantanamo, 14. junija. Od sobote do nedelje zvečer so Španjci opetovano napadli ameriško četo. O vseh ni ničesar znanega. Ameriški vojaki hvalijo hrabrost svojih nasprotnikov.

Newyork, 14. junija. Posadka, broječa 600 moških, ki je minuli petek dospela na suho, bje od 11. t. mes. popoldne nadalje hud boj s španskimi vojaki in domorodci. Kolikor je dosedaj znano, so ubiti štirje Amerikanci in več ranjenih. Izgube Španjcev so neznane.

Newyork, 14. junija. Iz San Francisco se poroča: V taboru generala Merritta so se pojavile koze. Vsak dan zboli do 80 vojakov.

Svila za nevestine obleke 65 kr.

do gld. 14.65 meter — istotako črna, bela in barvena Hennebergova svila od 45 kr. do gld. 14.65 meter — v najmodernejših tkaninah, barvah in vzorcih.

Na zasebnike poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno. — Dvojni pisni portu v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg

(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 56 4 6

Ukazali so:

V bolnišnici:

10. junija. Albert Kretschmar, potnik, 63 let, vodenica,

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nabe	Padačina v 24 urah
13.	9. zvečer	736.1	17.0	sl. svzh.	jasno	
14.	7. jutraj	736.1	14.6	sl. vzh. del. oblak		0.0
	2. popol.	734.8	24.1	sr. jzah. poloblačno		

Srednja večerajšnja temperatura 17.5° v soglasji z merilom.

Prodajalka,

izurjena za mešano trgovino na deželi dobi službo. — Ponudbe do 25. t. m. na upravnistvo »Slovenca« pod „Pridnost“. 413 3-1

Št. 204/Pr.

Razpis službe.

414 1-1

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je popolniti službo

blagajniškega praktikanta

z letnim adjutom 480 gld.

Od prosilcev za to službo se zahteva splošna usposobljenost in pa dovršeni nauki na kaki nižji gimnaziji ali nižji realki. Prednost bodo imeli pa prosilci, ki se izkažejo s srednješolskimi zrelostnimi izpisi.

Prošnje je vlagati pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 25. junija t. l.,

ker bi se poznejše prošnje ne upoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 10. junija 1898.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železolitni in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizarstva, tesarska, kovaška, ključarska, ničarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, pečl. kovanje in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, štorje za strop.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 45

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnice. Svetilke in kovanja za kočije. Vsa kovrstne ključalnice, mesingaste kljuke, pante in zapahe. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila, in sicer mala v pošiljstvih po 5 kg. po pošti, in od 30 kg. naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razen kolonijalnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: sadje, zelenjavo, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem domačih pridelkov, s prejemanjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi z vinom na debelo.

Sprejemam zastopstva trdnih — za konkurenco sposobnih — tvrdk in polagam za to kavecijo.

Nadejaje se, da se me sorojaki domislijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

294 37-9

v Trstu, ulice S. Francesco št. 6.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 1 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta št. 4, pritičje na levo. 362 25-4

Častitim pivcem pive!

Usojamo si uljudno naznaniti, da smo prevzeli od gospoda Odo Pamer-ja skladišče pive na Marije Terezije cesti št. 2 ter bomo ondi svoje sloveče

češko pivo v sodih in steklenicah

prodajali po cenah, v primeri z izvrstnostjo blaga prav nizkih.

Pripomnimo, da bode gosp. **Odo Pamer** še dalje ostal voditelj skladišča ter v naši službi. Prizadevali si bomo vedno, da častitim svojim kupcem postrežemo dobro in točno.

V prijetni nadi, da nas občinstvo razveseljuje z obilnimi naročili, se priporoča z vsem spoštovanjem

Knez Adolf Josip Schwarzenbergova pivovarna Protivica.

V Ljubljani, meseca maja 1898.

372 10-10

Dunajska borza.

Dné 14. junija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 60 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 30 "
Avstrijska krona renta 4%	101 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 15 "
Ogerska krona renta 4%	99 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	912 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	359 " — "
London vista	120 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 87 1/2 "
20 mark	11 " 75 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 52 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 40 "
C. kr. cekini	5 " 63 "

Dné 13. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 20 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	128 " 75 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	110 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 60 "
Prioritetne obveznice državne železnice	221 " — "
" južne železnice 3%	180 " 50 "
" južne železnice 5%	126 " 85 "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	85 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " 50 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 " — "
Ljubljanske srečke	22 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3515 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	433 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 " 50 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	111 " 25 "
Montanska družba avstr. plan.	161 " 35 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

1., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, 1., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.